

חיי שרה (434)

אשתו פחות ראויה מרבקה, ובלבד שישארו בקרבת מקום תורה וחבורת תלמידי חכמים. ללא ערובה זאת, חשש אברהם, כי גם צדיק כיצחק וצדקנית כרבקה ירדו מדרגתם הרוחנית. והרי זה מוסר השכל לדידן. קל וחומר בן בנו של קל וחומר שמחובתנו לעשות הכל כדי לדור במקומו של תלמיד חכם וכדי להתאבק בעפר רגליהם של תלמידי חכמים.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם רבי משה פינשטיין

וְהָיָה הַנֶּעֱצָר אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיהָ הֵטִי נָא כְּדֹךְ וְאַשְׁתָּה וְאַמְרָה שָׂתָה וְגַם גְּמֻלֶיךָ אֲשַׁקֶּה אֹתָהּ הַכֶּחֱפֶה לְעֶבְדְּךָ לְיִצְחָק
(כד"ד)

אליעזר עבד אברהם בחר בסימן זה ולא באחר, כי זהו ההוכחה היותר ברורה על כל מדותיו ומעשיו של האדם. וזהו הרמז בהתחלת תורה שבעל פה: מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן, כי דרך בני אדם לפשפש במעשיהם ולהתקרב לעבודת ה' בשעה שהעולם שרוי בצער, ועל פי הרוב מוציאים זאת לפועל על ידי ריבוי אמירת תהלים וכוונה עצומה בתפלה ובדקדוקים רבים ולא על ידי עשיית חסד, לעסוק בענייני צדקה לחמול על דל להושיעו בעת צרתו. ועל זה מרמזין לנו חכמינו ז"ל במשנה: "מאימתי קורין את שמע" מה היא קבלת עול מלכות שמים אמיתית, בערבית רמז בשעה שהעולם שרוי בצער ובחשך, משעה שהכהנים הם תלמידי החכמים שפרנסתם מוטל על הצבור, נכנסין לאכול בתרומתן תרומת הצבור שתורמים בעדם כדי שיהיה להם די ספוקם, זהו סימן לקבלת עול מלכות שמים שלמה, שגם ההתקרבות לה' על ידי תורה ותפלה היא אמיתית.

ספר "עלים לתרופה"

וְכֵּה אֲדַע פִּי עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם אֲדָנִי (כד"ד)
"וְכֵּה אֲדַע", על מי נאמר? במי ידע? הרב מנחם קופל זצ"ל בספרו "אהבת שלום", עונה על השאלה ומרמז תוך כדי התשובה ליסוד חשוב בעבודת ה'. אליעזר היה כפי שאומרים חז"ל, שולט ביצרו כמו אברהם אבינו, והיה זיו איקונין שלו דומה לשל אברהם אבינו, והיה אליעזר דולה ומדקה בתורתו של רבו. אליעזר זכה אותו יום לנס גדול, הוא יצא בבוקר מבאר שבע, ואחר הצהריים מצא את עצמו בחרן, אחרי שקפצה לו הדרך. עכשיו נעמד אליעזר להתפלל לעוד סייעתא דשמיא גדולה, שהשידוך יגמר עוד היום. חשש אליעזר, שמא יתחיל היצר הרע לפתותו, שיפול ברשת הגאווה שיאמר בלבבו שהכל בזכותו, ושיש לו מהלכים בשמים. לכן התפלל אליעזר: "וְכֵּה אֲדַע כִּי עֲשִׂיתָ חֶסֶד" שאדע שכל

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים (כד"א)

בחיי האדם ישנן שלש נקודות: עבר, הווה ועתיד. כשאדם מביט על העבר שלו ומתבונן: מה השגתי, מה בניתי בחיי? בדרך כלל התשובה תהיה: כלום!... ההווה מה כבר אפשר להשיג ברגע אחד? ממש מאומה. העתיד הוא יפה וגדול... אוי, איזה עתיד יפה. לכל אחד יש חלום להיות עשיר, חכם, צדיק. העבר והווה לא שווים כלום, ורק העתיד מלא שושנים. לפי זה, אדם זקן שיש לו עבר ארוך ועתיד קצר, אינו שווה כלום. כי כמה יחיה בעתיד? שנה, שנתיים? הרי הוא כבר עם רגל אחת בקבר. לכן התואר "זקן" בדורנו נחשב לעלבון גדול. בדורות שלפנינו, ההשקפה היתה הפוכה: העתיד הוא כלום, כי אדם לא יכול לדעת מה יהיה מחר, אי אפשר לסמוך על העתיד. לעומת זאת העבר הוא העיקר, שם יש לאדם מטען מלא גדלות. הוא למד הרבה תורה, קיים הרבה מצוות במסירות נפש. ממילא, בדורות קודמים היה מכובד יותר להיראות זקן בעל זקן לבן, כי פירוש הדבר שליהודי זה יש מאחוריו מטען מלא גדלות, הוא אדם גדול. יש לו עבר גדול ועתיד קטן. אבל מי שהוא עדיין צעיר, מה כבר השיג בחייו? כמעט כלום. והעתיד הרי לא יודעים מה יהיה מחר, ממילא אינו שווה כלום.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "תפארת שמשון"

וַיֹּאמֶר אֲבְרָהָם אֶל עֶבְדּוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ הַמֶּשֶׁל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ (כד"ב)

אומר רש"י: 'בכל' עולה בגימטריא בן, ומאחר שהיה לו בן היה צריך להשיאו אשה. והשאלה הנשאלת: כלום יצחק לא היה שווה שיזכרו את שמו? לשם מה צריך להזכירו ברמז, באמצעות גימטריא? אלא, אומרים המפרשים, באה התורה ללמדנו כי יש בן ויש בן. בן כמו יצחק אבינו זה לא בן סתם בן, זה הכל! "וה' ברך אברהם בכל", בבן שהוא הכל!

ספר "יחי ראובן"

וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבְרָהָם הֲשֹׁמֵר לָךְ פָּן תָּשִׁיב אֶת בְּנֵי שְׁמָה (כד"ג)
דבר גדול למדנו מכאן, אילו היתה רבקה מסרבת לבוא, לא היה אליעזר מורשה לקחת את יצחק למקומה של רבקה, והיה אברהם מעדיף שיקח מבנות ישמעאל או לוט, אע"פ שפחותות בדרגתן מזו של רבקה. וכל כך למה? למדנו מכאן עד כמה גדול כוחה של חברה וסביבה, ועד כמה חשש לכך אברהם. אילו היה יצחק הולך למקומה של רבקה, היה חשש לשלמותם, שכן סביבתם הרעה היתה עשויה להשפיע עליהם, וגם זוג קודש קודשים שכזה היה עלול להיפגע. משום כך העדיף אברהם שישאר יצחק בסביבתו, גם אם תהיה

מה שנעשה כאן הוא לא בזכותי ולא ע"י כוחי ועוצם ידי, אלא "בה", בתפילה, הכל בזכות התפילה שהתפללתי אליך.

ספר ומתוק האור

וַיֵּרָץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ (כד. יז)

לפי שראה שעלו המים לקראתה. (רש"י) הרמב"ן אומר, כי הראיה לזה היא, מכיון שלהלן אצל הגמלים נאמר: "ותשאב" ואילו כאן לא נאמרה בכלל לשון שאיבה, הרי משמע מזה, שהמים עלו לקראתה ולא היתה צריכה כלל לשאוב. אולם, עדיין קשה, מדוע באמת לא עלו המים לקראתה כאשר באה לשאוב בשביל הגמלים? ברם, עיקרה של מצווה הלא היא כוונת הלב לעשות רצון הבורא. והנה, כשבאה בראשונה לשאוב מים, הרי נתכוונה לשאוב רק בשביל עצמה, ואז עלו המים לקראתה, לבל תצטרך להטריח עצמה. אבל לאחר מכן, כשבאה לשאוב בשניה, הרי כבר נתכוונה לשם מצווה של גמילות חסד, ואז רצו מן השמים שהיא תעשה כמו ידיה את כל פעולת המצווה לכן לא עלו המים לקראתה, שכן התאמצותו וטרחתו של האדם בשעת קיום מצווה חשובות עד מאד בעיני השם יתברך.

ספר "מענינה של תורה" בשם קדושת לוי

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּלוּ הַגָּמְלִים לְשִׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נָגֶם זָהָב בָּקָע מִשְׁקָלוֹ וַשְּׁנֵי צְמִידִים עַל יָדָיו (כד. כב)

וקשה למה המתין בנתינת התכשיטין עד ששתו הגמלים. וי"ל דהנה הביא הרמב"ן להלן (כד. לב) מהמדרש שגמליו של אליעזר היו כחמורו של רבי פינחס בן יאיר שהיה נזהר מלאכול מאכלות אסורות או גזולות. והנה קי"ל דמצאית קטן לאביו. ולפ"ז נמצא שהמים ששאבה רבקה שייכים לבתואל אביה, וא"כ היתכן ששתו הגמלים את המים בלי רשות בתואל, והלא הוי כגזל. ומזה דן אליעזר שמה' יצא הדבר ובודאי רבקה היא זיווגו של יצחק, ואז אנו סהדי שבתואל יסכים לתת את המים לגמליו של בתו וחתנו וזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו. ושפיר אמר הכתוב דרק אחר שראה ששתו הגמלים דן אליעזר מזה שבודאי היא הזיווג ההגון ליצחק, ולכן נתן לה את הנזם והצמידים.

ספר "מקח טוב" בשם חתם ספר

וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹת בַּשָּׂדֶה לְפָנֹת עָרֵב וַיֵּשֶׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וַהֲנֶה גְמָלִים בָּאִים (כד. סג)

מובא בשם הרה"ק מקוצק על דברי הקב"ה לאברהם אבינו: "בן חותמין" (פסחים קיז:), שפירשו, שבדורות האחרונים של הגלות יתחזקו בכוחה של מצות גמילות חסדים. וזהו הרמז כאן: "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹת בַּשָּׂדֶה לְפָנֹת עָרֵב", לפני סוף הערב של הגלות, "גמילות חסדים", יתחזקו בכח גמילות חסדים.

ספר "ילקוט מאיש לרעהו"

הלכה: פינוי השלחן לאחר סעודה שלישית
האם מותר לפנות את השולחן לאחר סיום סעודה שלישית?

נפסק בשו"ע (סימן שכ"ג בסעיף ו'): מדיחים כלים לצורך היום, כגון שנשאר לו עדיין סעודה לאכול, אבל לאחר סעודה שלישית אין מדיחין. ועל פי זה יש לומר שהוא הדין שאסור לפנות את השולחן מהכלים שעליו. משום שעושה זאת לצורך מוצאי שבת, ויש בזה איסור הכנה משבת לחול. אולם אם מפנה את השולחן מחמת שרוצה להמשיך לשבת ליד השולחן וללמוד או לשוחח וכדו', ואין זה נוח ונעים לשבת כך כאשר כלי האוכל ושיירי המזון מונחים עליו, מותר לפנותם, כיון שהוא לצורך השבת. **רב אופיר מלכה שליט"א בספרו "הליכות שבת"**

פתגם: כשם שצריך אדם לדעת את חסרונותיו, כך צריך לדעת מעלותיו.
פתגם חסידי

חקירה: שורש קטן, שיעור נקב בציץ משום שדרך נקב כזה יונק, או משום שהעציץ בטל מתורת כלי וממילא בטל לקרקע (אפיקי ים ח"ב מג) **ספר "סודות וחקירות"**

סיפור: הנר הקטן פעם בא חסיד אל הרבי ואמר לו בצער: רבי, אני מרגיש שאני אדם קטן. אין לי תורה כמו הצדיקים, אין לי תפילה בלהט, וגם במעשים טובים אני רחוק מהם. מה ערך יש לי בכלל? חייך הרבי ואמר: כשהולכים בחושך, גם נר קטן מאיר הרבה. אל תדאג להיות שמש גדולה תהיה נר קטן, ותאיר את מה שסביבך. נר קטן שמדליק נרות אחרים בסוף.

שבת שלום
יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמנה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'וסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, סנדרין אסתר בת מרים, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סנון אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסון אנדרה בת דומיניק רבקה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה, דוד בן מרים, פליקס סעיד בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל.

